

Nr 561

Av herr **Svenning m. fl.**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 100, angående anslag för budgetåret 1957/58 till främjande av bostadsförsörjningen m. m.*

Ett bifall till prop. 100: 1957 skulle leda till betydande hyreshöjningar inom det statsbelånade bostadsbeståndet. För en *nybyggd statsbelånad* lägenhet om två rum och kök kan årshyran beräknas stiga med ungefär 300 kronor, medan hyresstegringen för en bostad på tre rum och kök blir ca 350 kronor. Även om barnfamiljerna delvis kommer att kompenseras för hyreshöjningarna genom de höjda och utbyggda familjebostadsbidragen, är en stegring av boendekostnaderna ofrånkomlig för dem som flyttar in i nybyggda lägenheter. Detta skulle kunna leda till att den önskvärda stegringen av utrymmesstandarden skjutes på framtiden. Genom de försämrade lånevillkoren föreligger även risk för rubbningar i nyproduktionen, vilket i så fall skulle innebära att det av bostadsstyrelsen och långtidsutredningen skisserade produktionsprogrammet för det närmaste årtiondet kom i farozonen.

En dylik utveckling vore högst olycklig, då det i stället framstår som i hög grad angeläget att öka bostadsinvesteringarna för att så snart som möjligt komma till rätta med bostadsbristen. Att angripa bostadsbristen annat än från produktionssidan anser vi icke tillrådligt och vore att allvarligt uppluckra den bostadspolitik som byggdes upp under och strax efter kriget.

Den förda bostadspolitiken har i flera avseenden varit framgångsrik. Lägenhetstillskottet har under efterkrigstiden varit betydande, utrymmesstandarden har stigit samtidigt som den relativa bostadskostnaden sjunkit. Detta motiverar att den socialt inriktade bostadspolitiken med all kraft fullföljes.

Vad som är av särskilt stor betydelse för bostadsförsörjningen är möjligheten att erhålla lån på rimliga villkor. Såväl bostadspolitiska utredningen som socialministern som även statsutskottet vid 1956 års riksdag har framhållit att räntegarantien bör ingå som ett skydd mot tillfälligt höga räntor i systemet av statliga stödåtgärder på bostadsförsörjningens område. Då det ännu torde vara för tidigt att uttala sig om den nuvarande höga räntenivån är att betrakta som tillfällig eller ej och då den hittillsvarande erfarenheten är att nyproduktionen av bostäder är mycket känslig för tillfälliga ränteförändringar, bör ställning nu icke tagas till frågan om

höjda räntesatser på tertiär- och egnahemslånen samt på de "garanterade" botten- och sekundärlånen. I den händelse riksdagen skulle besluta någon uppjustering av räntenivån bör höjningen i *samtliga fall* ske tidigast 1 januari 1958.

Förslaget om att räntan på de statliga tertiär- och egnahemslånen skall vara obunden bör avstyrkas med hänsyn till den otrygghet för de boende och den instabilitet ur fastighetsekonomisk synpunkt detta skulle kunna medföra.

En sänkning av amorteringstiden för flerfamiljshus av sten från 40 till 30 år skulle icke påtagligt förbättra statens möjligheter att finansiera ett ökat bostadsbyggande men däremot höja bostadskostnaderna. Därtill kommer svårigheterna att i nuvarande kreditmarknadsläge erhålla bottenlån upp till 60 % av bostadsstyrelsens avkastningsvärde, vilket innebär att bostadsmarknaden i ökad utsträckning redan kommit att bidra till sin egen kapitalförsörjning i form av större amorteringar.

Genom ett bifall till förslaget om att ränteeftergift och kapitalsubvention i regel ej skall kunna utgå för statsbelånade egnahem mellan 110—125 m² skulle flerbarnsfamiljerna komma i ett besvärligt läge.

Lika litet som egnahemsägarna har bostadsrättshavarna förväntat att tidigare beviljad kapitalsubvention skulle komma att återkrävas. Om nu tidigare beviljade räntefria stående delar av egnahemslånet skall efterskänkas, talar rättsviseskäl för att även bostadsrättsföreningarna, där upplåtelseformen nära sammanfaller med egnahemmens äganderätt, befrias från att återbetala tidigare beviljade tilläggs lån.

I fråga om familjebostadsbidragen föreslår vi, att undantag från 50 m²-regeln liksom hittills bör göras för hyreslägenheter om två rum och kök, ursprungligen tillkomna med stöd från lånefonden för mindre bemedlade barnrika familjer, även om dessa lägenheter skulle ha en yta som något understiger 50 m².

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställer vi,

- att riksdagen med bifall till motionen måtte besluta
- att nuvarande räntesatser på de statliga tertiär- och egnahemslånen liksom garantiräntorna för underliggande primär- och sekundärlånen bibehålles;
- att räntan på tertiär- och egnahemslånen skall vara bunden;
- att nuvarande amorteringstider för flerfamiljshus av sten bibehålles;
- att tidigare beviljade tilläggs lån efterskänkes i fråga om bostadsrättsföreningar;
- att räntefri stående del samt ränteeftergift skall kunna

utgå till statsbelånade egnahem med en bostadslägenhetsyta upp till 125 m²;

att familjebostadsbidrag liksom hittills skall kunna utgå till bidragsberättigade familjer boende i hus tillkomna med stöd från lånefonden för mindre bemedlade barnrika familjer även om lägenhetsytan något skulle understiga 50 m²; samt

att i den händelse riksdagen beslutar om höjda räntesatser, den högre garanterade räntan på underliggande krediter för flerfamiljshus skall tillämpas tidigast 1 januari 1958.

Stockholm den 27 mars 1957

Eric Svenning

Hugo Bengtsson
i Landskrona

Birger Nilsson

Einar Henningsson

Nr 562

Av herr **Adamsson m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 100, angående anslag för budgetåret 1957/58 till främjande av bostadsförsörjningen m. m.*

(Lika lydande med motion nr 445 i Första kammaren)

Stockholm den 27 mars 1957

Erik Adamsson

Tore Bengtsson
i Halmstad

Valter Kristenson
i Göteborg
